

SPORMETRE

The Journal of Physical Education and Sport Sciences
Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi

DOI: 10.33689/spormetre.1375728

Geliş Tarihi (Received): 13.10.2023

Kabul Tarihi (Accepted): 24.01.2024

Online Yayın Tarihi (Published): 25.03.2024

SPORCULAR GÖZÜNDEN KORFBOL: BİR METAFOR ÇALIŞMASI*

Alperen Halıcı^{1†}, Ali Eraslan¹, Ebubekir Livmercan¹

¹Gazi Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, ANKARA

Öz: Bu araştırma, ülkemizde gelişmekte olan korfbol branşına yönelik sporcuların sahip oldukları algıları metaforlar aracılığıyla belirlemeyi amaçlamaktadır. Nitel araştırma yöntemlerinden olgu bilim desenin tercih edildiği çalışmanın araştırma grubu kolayda örnekleme yöntemiyle seçilmiştir. Lisanslı olarak korfbol oynayan 93 katılımcı bu çalışmanın araştırma grubunu oluşturmuştur. 93 katılımcı üzerinde yapılan çalışmada dört katılımcının formlarının eksik olması nedeniyle 89 metafor çalışmaya uygun bulunup değerlendirmeye alınmıştır. Veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış metafor formu kullanılmıştır. Metafor formunda katılımcılardan “Korfbol.....gibidir; Çünkü.....” cümlesini tamamlamaları istenmiştir. Çalışmada veriler içerik analizi yöntemi ile çözümlenmiştir. Korfbola yönelik olarak üretilen metaforların “teknik özellikler” ve “fayda” olmak üzere 2 genel kategoriye ayrıldığı belirlenmiştir. Teknik özellikler genel kategorisinde; korfbol öğreniminin belirli bir zamanı kapsadığını temsil eden “süreç”, kadın ve erkek sporcuların eşit haklara sahip olmasını ifade eden “cinsiyet eşitliği” ve basketbol, hentbol gibi branşlara benzerliğini vurgulayan “diğer spor branşlarına benzerlik” kategorileri ön plana çıkarken; fayda genel kategorisinde “eğlence”, “yaşam biçimi” ve “sosyalleşme” kategorileri ön plana çıkmıştır. Korfbola yönelik olarak en fazla ifade edilen metaforların ise “Basketbol”, “Hayat” ve “Terazi” olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Korfbol, Cinsiyet eşitliği, İş birliği

KORFBALL FROM ATHLETES' PERSPECTIVES: A METAPHOR STUDY

Abstract: This research aims to determine the perceptions towards the developing sport of korfbal in Turkey. The convenience sample approach was used to choose the research group for the study, in which the phenomenology design was preferred among the qualitative research methodologies. The research group for this study consisted of 93 individuals who play korfbal licenses. Nevertheless, 89 metaphors were deemed appropriate for the study and included in the evaluation because the forms of 4 participants were missing. As a technique for gathering data, the researchers created a semi-structured metaphor form. The participants were instructed to finish the line "Korfbal is like.....; Because....." metaphorically. In the study, the data were analyzed by content analysis method. It was determined that the metaphors produced for korfbal were divided into two general categories: "technical features" and "benefits." In the general category of technical features, the categories of process representing that korfbal learning covers a certain period, gender equality expressing that female and male athletes have equal rights, and similarity to other sports branches emphasizing its similarity to branches such as basketball and handball came to the fore, while in the general category of benefit, the categories of entertainment, lifestyle, and socialization came to the fore. It was determined that the most frequently expressed metaphors for korfbal were "Basketball," "Life," and "Scales."

Key Words: Korfbal, Gender equality, Collaboration

* Bu çalışma 28 Kasım-01 Aralık 2022 tarihleri arasında Antalya’da düzenlenen 20. Uluslararası Spor Bilimleri Kongresinde sözel sunum olarak sunulmuştur.

† Sorumlu Yazar: Alperen HALICI, Arş. Gör. Dr., E-mail: alperenhalici@gazi.edu.tr

GİRİŞ

Bir takım sporu olan korfbol, Hollandalı bir öğretmen olan Nico Broekhuysen tarafından 1902 yılında Amsterdam'da tasarlanmıştır (International Korfball Federation). Erkek ve kız çocuklarını eşitlikçi bir oyun alanına dahil ederek iş birliğine dayanan rekabetçi karma bir spor oluşturma çabası korfbolun doğuşuna neden olmuştur (Summerfield ve White, 1989). Korfbol'un geliştirilmesiyle tek cinsiyetli takım sporlarına yenilikçi bir alternatif ortaya çıkmıştır (International Korfball Federation).

Korfbolun temel amacı topu, 360°'lik bir alandaki Felemenkçe de sepet anlamına gelen korftan geçirmektir. Korfbol, hücum ve savunma olmak üzere iki eşit bölgeye ayrılmış 40×20 metrelik bir sahada oynanmaktadır. Korfbolu diğer sporlardan ayıran en temel özellik, takım bünyesinde kadın ve erkeğin bir arada yer almasıdır. 4 kadın ve 4 erkekten oluşan takımda, kadın ve erkek sporcular aynı haklara sahiptirler. Takımda eşit sayıda kadın ve erkek oyuncunun birlikte oynadığı dünyanın tek karma sporu olan korfbol, toplumda sağlanmaya çalışılan toplumsal cinsiyet eşitliğinin spora yansımaları olarak ifade edilebilir.

Korfbol'un ayırt edici özelliklerinden birisi de savunma kuralıdır. Savunma kuralı nedeniyle hücum oyuncusunun attığı sayı bazı durumlarda geçerli olmayabilmektedir. Kurallara göre; savunma oyuncusu, hücum oyuncusuna bir kol boyu mesafede, yüzü hücum oyuncusuna dönük, direğe/sepete hücum oyuncusundan daha yakın ve blok yapmaya çalışıyor ise hücum oyuncusunun sayısı geçerliliğini yitirmektedir (GOSBF, 2013). Ayrıca korfbol sporunda kadınlar kadınlara, erkeklerde erkeklere savunma yapabilmektedir. Bu kural, kadın ve erkek arasında eşitsizliğe neden olabilecek boy, güç ve hız gibi unsurları ortadan kaldırmak için tasarlanmıştır (International Korfball Federation).

Korfbolda oyuncuların topla yürümesi ya da koşmasının yasak olması, takım oyuncularının birbirleriyle paslaşmasını zorunlu kılmaktadır. Bu nedenle oyuncular sayı elde etmek için birbirleri ile iş birliği yapmalıdır. Bunun yanı sıra korfbol sporunu diğer branşlardan ve takım sporlarından ayıran özelliklerden bir diğeri de temasın kurallarla sınırlı düzeyde tutulmasıdır. Korfbolda rakibin elindeki topa vurma, rakibi itme, çekme veya tutma yasaktır ve bu ihlaller penaltı ile cezalandırılır (GOSBF, 2013). Dervent ve ark. (2022)'nin de belirttiği gibi bu kurallar oyuncuları kontrolsüz fiziksel temastan korumak için tasarlanmıştır.

Kendisine has özelliklere sahip olan korfbol branşı, 1920 Antwerp ve 1928 Amsterdam Yaz Olimpiyat Oyunlarında bir gösteri sporu olarak yer almıştır (Grasso ve ark., 2015). 1933 yılında Uluslararası Korfbol Federasyonu kurulmuş ve 1985 Dünya Oyunları sırasında medyanın daha çok ilgisini çekerek Women Sports Magazine (1986 Bahar sayısı) tarafından "gerçekten eşitlikçi bir spor" olarak duyurulmuştur (Summerfield ve White, 1989). 1970 yılında sadece 4 üyesi olan Uluslararası Korfbol Federasyonunun (IKF) günümüzde (Güler, 1998), 5 kıtadan 69 ülke üyesi bulunmaktadır (International Korfball Federation).

Dünyada hızla yaygınlaşan korfbol, Türkiye'de 1995 yılında Erengül Özer'in IKF üyesi Raymond Fabri'yi ülkemize davet etmesiyle Marmara Üniversitesi ve FMV Özel Işık Lisesi'nde başlamıştır (Güler, 1998). Üniversite müsabakalarına dahil edilmesiyle ivme kazanan korfbol, ortaokul, lise, üniversite ve kulüpler düzeyinde de oynanmaktadır. 2022 üniversiteler şampiyonasında 20 üniversite takımı şampiyonaya katılırken (TÜSF, 2022, Turkiyekorfbol, 2022), lise ve ortaokullar bünyesinde ise 41 şehirden 168 okul takımı müsabakalara katılmıştır (korfbol_turkiye, 2022). Kulüpler düzeyinde ise 2023 yılında yapılan şampiyonada 8 kulüp mücadele etmiştir (GOSBF, 2023). Ülkemizde korfbol federasyonu

bulunmazken bu spor branşı, Gelişmekte Olan Spor Branşları Federasyonu'na bağlı olarak faaliyet göstermektedir.

Her anlamda gelişmekte olan bu spor branşının uluslararası literatürü incelendiğinde; korfbol branşını tanıtan çalışmaların (Moolenijzer, 1971; Rodrigo, 2014) yanı sıra özellikle kadın ve erkeğin bir arada olması nedeniyle cinsiyet eşitliğine vurgu yapan (Crum, 1988; Gubby, 2018; Gubby ve Wellard, 2015; Summerfield ve White, 1989) çalışmalar da olduğu belirlenmiştir. Ayrıca korfbol sporcularının atletik performansları üzerine yapılan çalışmalar da bulunmaktadır (Chamoli ve Alaspure, 2023; Godinho ve ark., 1996; Rathod, 2018). Ulusal literatür incelendiğinde ise sınırlı sayıda çalışma olduğu, bu çalışmaların korfbol branşının tanıtımı (Güler, 1998; Sonal, 2021) ve sporcuların atletik performansı üzerine yapılan çalışmalar (Erzeybek ve ark., 2022; Eskiyecek ve ark., 2020; Odabaş ve ark., 2022) olduğu ve uluslararası literatürün aksine cinsiyet eşitliğine odaklanan çalışmaların olmadığı tespit edilmiştir. Ayrıca sporcuların bakış açısından korfbol branşını değerlendiren çalışmaların sınırlı olduğu (Togo, 2019) belirlenmiştir.

Korfbol ile ilgili ulusal literatürde yapılan çalışma sayısının az olmasının yanı sıra branşın bilinirliğinin de oldukça sınırlı kaldığı söylenebilir. Örneğin; Yoncalık ve arkadaşlarının (2018) 3080 lise öğrencisiyle yaptıkları çalışmada korfbol sporunun en az bilinen spor branşlarından birisi olduğu bu görüşü destekler niteliktedir. Bireylerin korfbola yönelik bilgi seviyesinin yetersizliği de Derwent ve arkadaşlarının (2022) da belirttiği gibi korfbolun gelişimindeki en önemli engellerden birisidir. Bu nedenle, gelişme potansiyeli yüksek, gelişmekte olan bu branşı oynayan sporcuların korfbola yönelik bakış açılarının bilinmesi hem sınırlı olan literatüre hem de korfbolun bilinirliğini artırarak gelişimine katkı sağlayabilir.

Sporcuların bakış açılarının ortaya çıkarılabilmesi için çalışma kapsamında metafor yöntemi tercih edilmiştir. Metaforlar aracılığıyla yeni veya karmaşık bir kavram, olgu veya olay; bilinen daha basit kavram, olgu veya olay ile açıklanmaya çalışılır. Metaforlar anlatılmak istenenleri başka anlam alanlarına bağlayarak değişik yönlerini görmemizi, içselleştirmemizi ve konuyu detayları ile ele almamızı sağlamaya yardım eden mekanizmalardır (Güneş ve Fırat, 2016). Bu kapsamda metafor çalışmalarının kavramların anlamlandırılması ve öğrenme süreçlerine olan olumlu katkıları nedeni ile korfbolu bilmeyen ya da anlamlandırma konusunda sorun yaşayan bireyler için bu çalışmaların sonuçları önemli olabilir.

Bu kapsamda bu araştırmanın amacı; gelişmekte olan korfbol branşına yönelik sporcuların sahip oldukları algıları belirleyebilmektir.

YÖNTEM

Araştırma Modeli

Bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden olgu bilim deseni tercih edilmiştir. Olgu bilim deseni, günlük hayatta farkında olduğumuz fakat ayrıntılı bir anlayışa sahip olmadığımız insan deneyimlerini araştırmak için uygun bir zemin oluşturmaktadır (Merriam, 2015; Yıldırım ve Şimşek, 2016).

Araştırma Grubu

Çalışmanın araştırma grubu, amaçlı olmayan örnekleme yöntemlerinden basit tesadüfi örnekleme yöntemiyle seçilmiştir. Katılımcıların her birinin seçilme şansının eşit olduğu bu örnekleme yöntemi (Yıldırım ve Şimşek, 2016) korfbol oynayan oyuncu sayısının az olması nedeniyle tercih edilmiştir. Lisanslı olarak korfbol oynayan 49'u erkek 44'ü kadın olmak

üzere 93 katılımcı bu çalışmanın araştırma grubunu oluşturmuştur. Katılımcılara ait tanımlayıcı bilgiler Tablo 1’de sunulmuştur.

Tablo 1. Katılımcılara ait bilgiler

Değişkenler	Kategori	f	%
Takım	Kadın	42	47.2
	Erkek	47	52.8
Yaş	18-20	26	29.2
	21-23	45	50.5
	24 veya üzeri	18	20.3
Korfbol Yaşı	1-2	53	59,5
	3-4	19	21.3
	5 ve üstü	17	19.2
Lisanslı Oynanan Diğer Spor Branşı	Basketbol	50	56,4
	Yok	19	21.4
	Voleybol	10	11.2
	Futbol	4	4.4
	Hentbol	4	4.4
	Boks	1	1.1
	Tenis	1	1.1
Spor Yaşı	1-5	12	13.4
	6-10	30	33.8
	11-15	35	39.4
	16 ve üstü	12	13.4

Veri Toplama Aracı

Çalışmada sporcuların metaforik algılarını belirlemek için yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Nitel verilerin toplanması için katılımcılardan korfbol kavramını açıklayan bir metafor belirtmeleri ve bunu açıklamaları istenmiştir. Bu çerçevede sporcular form üzerinde bulunan “Korfbol.....gibidir, çünkü.....” ifadesini tamamlamışlardır.

Veri Toplama

Araştırmada verilerin toplanmasından önce Gazi Üniversitesi Rektörlüğü Etik Komisyonu’nun E-77082166-604.01.02-764237 sayılı yazısı ve 16 sayılı toplantısında görüşülmüş olup onay alınmıştır. Ölçme aracı, araştırma grubuna elektronik ortamda uygulanmıştır. Katılımcılar elektronik formda yer alan yönerge ile bilgilendirilmiştir. Yönergede metafor araştırmalarının mantığı hakkında katılımcılara bilgilendirmeler yapılarak bir metafor örneği yönergeye eklenmiştir. Katılımcılar gönüllülük esasıyla çalışmaya dahil olmuştur.

Verilerin Analizi

Çalışmada veriler içerik analizi yöntemi ile çözümlenmiştir. Nitel araştırmalarda içerik analizi; verilerin kodlanması, kategorilerin bulunması, kodların ve kategorilerin düzenlenmesi ve bulguların tanımlanması ve yorumlanması olmak üzere dört aşamada çözümlenmektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2016). İlk aşamada formlara katılımcıların yazdıkları ifadeler ve boş bırakılan kısımların olup olmadığı genel olarak incelenmiş, eksik olan 4 form çıkarılmıştır. 89 form analize tabii tutulmuştur. Analiz aşamasında metaforlar listelenerek tablolaştırılmıştır.

Geçerlik ve Güvenirlik

Nitel verilerin inandırıcılığını sağlamak için üçgenleme tekniklerinden (Merriam, 2015) analizi çeşitlemesi kapsamında araştırmacılar ayrı ayrı kodlamalar yapmış ardından her bir araştırmacının oluşturduğu kodları bir diğer araştırmacı kontrol etmiştir. Farklı tespit edilen kodlar üzerinde tartışma yapıldıktan sonra tekrar düzenlenmiştir. Verilerin analiz edilmesi

süreçlerinde uzman görüşüne başvurulmuştur. Ayrıca nakledilebilirliği sağlayabilmek için kodlar tablolaştırılarak okuyuculara sunulmuş ve katılımcı görüşlerinden doğrudan aktarmalar yapılmıştır (Lincoln ve Guba, 1985’den akt. Merriam, 2015).

BULGULAR

Tablo 2. Korfbol’a yönelik en fazla ifade edilen metaforların dağılımı

Metafor	f
Basketbol	10
Hayat	8
Eşitlik	3
Terazi	3
Eğlence	3

Tablo 2 incelendiğinde; Korfbola yönelik olarak en fazla ifade edilen metaforların “basketbol” ve “hayat” olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 3. Korfbol’a yönelik metaforların kategorik dağılımı

Genel Kategori	Kategori	f
Teknik özellikler	Süreç	16
	Cinsiyet eşitliği	12
	Diğer spor branşlarıyla benzerlik	12
	İş birliği	9
	Tahmin edilemezlik	4
	Anlamlandırılmama	4
Fayda	Eğlence	11
	Yaşam biçimi	10
	Psikolojik fayda	8
	Sosyalleşme	3

Tablo 3 incelendiğinde; Korfbol’a yönelik olarak üretilen metaforların “Teknik Özellikler” ve “Fayda” olmak üzere 2 genel kategoriye ayrıldığı belirlenmiştir.

Teknik özellikler

Teknik özellikler, Korfbol branşının sahip olduğu özellikleri temsil etmektedir. Teknik Özellikler genel kategorisi “süreç, cinsiyet eşitliği, diğer spor branşlarına benzerlik, iş birliği, tahmin edilemezlik ve anlamlandırılmama” kategorilerinden oluştuğu belirlenmiştir.

Süreç

Teknik özellikler genel kategorisinin en fazla ifade edilen kategorisi süreç” tir. Süreç kategorisi; korfbol öğreniminin hemen olmadığı, bu nedenle belirli bir zamanı kapsadığı, öğrenimin sürekli devam ettiğini ve korfbolun ilerleyen zamanlarda değerinin artacağını ifade etmektedir. Katılımcıların sürece yönelik metaforları Tablo 4’te sunulmuştur.

Tablo 4. Süreç kategorisine yönelik metaforların dağılımı

Süreç	Hayat (3), Matematik (2), Okyanus (2), Akademi, Fidan, Okul, Emekleyen Bebek, Fidan, Havuz, Hazine, Kızıl Elma, Zam
-------	---

Süreç kategorisine yönelik en fazla ifade edilen metaforlar hayat, matematik ve okyanus kavramlarından oluşmaktadır. Katılımcıların “süreç” kategorisine yönelik bazı görüşleri şu şekildedir;

K27: “Korfbol hayat gibidir; çünkü hep yeni şeyler öğreniyorum.” **(Hayat)**

K47: “Korfbol matematik gibidir; çünkü oyunu çözdükçe seni daha fazlasına teşvik eder.” **(Matematik)**

K77: “Korfbol okyanus gibidir; çünkü ne zaman öğrendiğimi düşünsem öğrenecek çok şeyim olduğunu fark ediyorum.” **(Okyanus)**

Cinsiyet eşitliği

Cinsiyet eşitliği kategorisi; kadın ve erkek sporcuların aynı takımda oynamasını ve eşit haklara sahip olmasını ifade etmektedir. Katılımcıların cinsiyet eşitliğine yönelik metaforları Tablo 5’te sunulmuştur.

Tablo 5. Cinsiyet eşitliği kategorisine yönelik metaforların dağılımı

Cinsiyet eşitliği	Eşitlik (4), Terazi (3), Adalet (2), Cumhuriyet, Gökkuşuğu, İnsanlık
-------------------	--

Cinsiyet eşitliğine yönelik en fazla ifade edilen metaforlar eşitlik, terazi ve adalet kavramlarından oluşmaktadır. Katılımcıların “cinsiyet eşitliği” kategorisine yönelik bazı görüşleri şu şekildedir;

K10: “Korfbol eşitlik gibidir çünkü cinsiyet eşitliğini gözler önüne sermektedir.” **(Eşitlik)**

K43: “Korfbol terazi gibidir çünkü kadın erkek ayrımı yapılmaksızın oynanan tek takım sporudur.” **(Terazi)**

K13: “Korfbol adalet gibidir çünkü oyun diğer tüm branşlara göre daha adil ve sistematik olarak oynanmaktadır.” **(Adalet)**

Diğer spor branşlarına benzerlik

Diğer spor branşlarına benzerlik kategorisi; korfbol sporunun, paslaşma atış şekli gibi teknik özellikler nedeniyle basketbol ve hentbol gibi sporlara benzetilmesini temsil etmektedir. Katılımcıların diğer spor branşlarıyla benzerliğine yönelik metaforları Tablo 6’da sunulmuştur.

Tablo 6. Diğer spor branşlarına benzerlik kategorisine yönelik metaforların dağılımı

Diğer spor branşlarına benzerlik	Basketbol (9), Aşure, Hentbol, Tüm Sporlardan Biraz
----------------------------------	---

Diğer spor branşlarına benzerlik kategorisine yönelik en fazla basketbol metaforu ifade edilmiştir. Katılımcıların “diğer spor branşlarıyla benzerlik” kategorisine yönelik görüşleri şu şekildedir;

K55: “Korfbol basketbol gibidir; çünkü elle oynanır ve pas çok önemlidir.” **(Basketbol)**

K12: “Korfbol basketbol gibidir çünkü amaçları ortaktır.” **(Basketbol)**

K11: “Korfbol aşure gibidir; çünkü diğer spor branşlarından içinde her şeyden bir miktar vardır.” **(Aşure)**

İş birliği

İş birliği kategorisi; hedefe ulaşmak için kadın ve erkek sporcuların birlikte hareket etmesi gerektiğini temsil etmektedir. Katılımcıların iş birliğine yönelik metaforları Tablo 7’de sunulmuştur.

Tablo 7. İş birliği kategorisine yönelik metaforların dağılımı

İş birliği	Aile (2), Birlik (2), Uyum (2), Dayanışma, Hayat, Hayatın Kendisi
------------	---

İş birliği kategorisine yönelik en fazla aile, birlik ve uyum metaforları ifade edilmiştir. Katılımcıların “iş birliği” kategorisine yönelik görüşleri şu şekildedir;

K74: “Korfbol aile gibidir çünkü sürekli yardımlaşmak, saha içinde arkadaşının desteğine gitmek gerekiyor.” (**Aile**)

K82: “Korfbol birlik gibidir; çünkü bireysel olarak bir şey yapamayacağımı ancak tüm takım olarak savaşarak oyunu kazanabildiğimi anlıyorsun.” (**Birlik**)

K14: “Korfbol uyum gibidir; çünkü herkesin uyum içinde olabilmesi gerekmektedir ve kadın erkek karışımı bunun için çok önemlidir.” (**Uyum**)

Tahmin edilemezlik

Tahmin edilemezlik kategorisi; oyunun hızlı oynanması ve dengelerin çabuk değişmesinden dolayı yaşanan belirsizliği temsil etmektedir. Katılımcıların tahmin edilemezliğe yönelik metaforları Tablo 8’de sunulmuştur.

Tablo 8. Tahmin edilmezlik kategorisine yönelik metaforların dağılımı

Belirsizlik	Hayat (3), Duygu
-------------	------------------

Tahmin edilmezlik kategorisine yönelik en fazla hayat metaforu ifade edilmiştir. Katılımcıların “tahmin edilemezlik” kategorisine yönelik görüşleri şu şekildedir;

K28: “Korfbol hayat gibidir; çünkü inişleri ve çıkışları vardır.” (**Hayat**)

K22: “Korfbol hayat gibidir; çünkü her an her şey olabilir.” (**Hayat**)

K33: “Korfbol duygu gibidir; çünkü ne zaman ne olacağı belli olmaz.” (**Duygu**)

Anlamlandırılmama

Anlamlandırılmama kategorisi; korfbolun özelliklerinin dışarıdan değerlendirildiğinde kavranamadığını temsil etmektedir. Katılımcıların anlamlandırılmamaya yönelik metaforları Tablo 9’da sunulmuştur.

Tablo 9. Anlamlandırılmama kategorisine yönelik metaforların dağılımı

Ön yargı	Kapalı Kutu (2), Dans, Soyut Resim
----------	------------------------------------

Anlamlandırılmama kategorisine yönelik en fazla kapalı kutu metaforu ifade edilmiştir. Katılımcıların “anlamlandırılmama” kategorisine yönelik görüşleri şu şekildedir;

K44: “Korfbol kapalı kutu gibidir; çünkü içini görmeden ne olduğunu anlayamazsın.” (**Kapalı Kutu**)

K2: “Korfbol dans gibidir; çünkü dışardan izleyenler anlamsız bulur ama asıl zevki oynayanlar bilir.” (**Dans**)

K3: “Korfbol soyut resim gibidir; çünkü farklı yorumlamalara açıktır. Herkes mantıklı bulmak zorunda değildir. Mantıklı ve anlaşılır bulanlar da vardır.” (**Soyut Resim**)

Fayda

Fayda genel kategorisi korfbolun kazanımlarını temsil etmektedir. Bu genel kategori “eğlence, yaşam biçimi, psikolojik fayda ve sosyalleşme” kategorilerinden oluştuğu tespit edilmiştir.

Eğlence

Eğlence kategorisi; sporcuların korfbol oynarken aldıkları hazzı temsil etmektedir. Katılımcıların eğlenceye yönelik metaforları Tablo 10’da sunulmuştur.

Tablo 10. Eğlence kategorisine yönelik metaforların dağılımı

Eğlence	Eğlence (3), Arkadaş, At Yarışı, Basketbol, Club, İyi Arkadaşlıklar, Parti, Tatil, Yaşam Tarzı
---------	--

Eğlence kategorisine yönelik en fazla eğlence metaforu ifade edilmiştir. Katılımcıların “eğlence” kategorisine yönelik görüşleri şu şekildedir;

K21: “Korfbol eğlence gibidir; çünkü oynarken keyif alırım.” (**Eğlence**)

K61: “Korfbol arkadaş gibidir; çünkü beni eğlendirir.” (**Arkadaş**)

K31: “Korfbol club gibidir; çünkü eğlence hep devam eder.” (**Club**)

Yaşam biçimi

Yaşam biçimi kategorisi; sporcular için korfbolun bir ihtiyaç haline gelerek hayatlarının bir parçası olmasını temsil etmektedir. Katılımcıların yaşam biçimine yönelik metaforları Tablo 11’de sunulmuştur.

Tablo 11. Yaşam biçimi kategorisine yönelik metaforların dağılımı

Yaşam biçimi	Sigara (2), Aşk, Bağımlılık, Doğaçlama, Hayat, Hayatın Parçası, Rehber, Su, Yaşam Amacı
--------------	---

Yaşam biçimi kategorisine yönelik en fazla sigara metaforu ifade edilmiştir Katılımcıların “yaşam biçimi” kategorisine yönelik görüşleri şu şekildedir;

K62: “Korfbol sigara gibidir; çünkü bırakmak istediğin zamanlar olur ama bırakamazsın.” (**Sigara**)

K56: “Korfbol hayat gibidir; çünkü bir kez başlayınca hayata o seni bırakmadıktan sonra bırakamıyorsun.” (**Hayat**)

K9: “Korfbol su gibidir; çünkü insan nasıl ki su olmadan yaşamaz ise korfbol oynayan değerli kişiler olarak bizlerde onsuz yapamayız.” (**Su**)

Psikolojik fayda

Psikolojik fayda kategorisi; sporcuların korfbol aracılığıyla rahatlama ve huzur gibi kazanımlarının olmasını temsil etmektedir. Katılımcıların psikolojik faydaya yönelik metaforları Tablo 12’de sunulmuştur.

Tablo 12. Psikolojik fayda kategorisine yönelik metaforların dağılımı

Psikolojik fayda	Mental Gelişim (2), Bağımlılık, İlham, Meditasyon, Harika, Huzur, Terapi
------------------	--

Psikolojik fayda kategorisine yönelik en fazla mental gelişim metaforu ifade edilmiştir Katılımcıların “psikolojik fayda” kategorisine yönelik görüşleri şu şekildedir;

K26: “Korfbol mental gelişim gibidir; çünkü bana ilham veriyor.” (**Mental Gelişim**)

K92: “Korfbol meditasyon gibidir; çünkü kendimi iyi hissetmemi huzurlu olmamı dış dünyanın sıkıntularından uzaklaşmamı sağlar.” (**Meditasyon**)

K84: “Korfbol harika gibidir; çünkü oynarken kendimi çok rahat ve huzurlu hissediyorum” (**Harika**)

Sosyalleşme

Sosyalleşme kategorisi; sporcuların korfbol oynayarak yeni bireylerle tanışmasını temsil etmektedir. Katılımcıların “sosyalleşme” kategorisine yönelik görüşleri Tablo 13’te sunulmuştur;

Tablo 13. Sosyalleşme kategorisine yönelik metaforların dağılımı

Sosyalleşme	Kaynaşma, Sosyal Çevre, Sosyalleşmek
-------------	--------------------------------------

Sosyalleşme kategorisine yönelik kaynaşma, sosyal çevre ve sosyalleşmek metaforları ifade edilmiştir Katılımcıların “sosyalleşme” kategorisine yönelik görüşleri şu şekildedir;

K85: “Korfbol kaynaşma gibidir; çünkü kız/erkek birlikte oynanan ve hırs/rekabet dışında sosyallik veren bir spor dalı.” (**Kaynaşma**)

K17: “Korfbol sosyalleşmek gibidir; çünkü eşitlikçi bir spor olması ve sosyal çevrenin artması adına etkinlikler olması, sosyalleşmeyi arttırır.” (**Sosyalleşmek**)

TARTIŞMA VE SONUÇ

Sporcuların korfbol sporuna yönelik algılarını belirlemeyi amaçlayan bu çalışmada iki genel kategori elde edilmiştir. Bu kategorilerden ilki korfbolun teknik özelliklerine yöneliktir. Bu ana kategoride en fazla süreç kategorisi ifade edilmiştir. Süreç kategorisi, korfbolun öğrenme sürecinin kısa sürede olmadığı ve sürekli devam ettiğine yönelik görüşleri kapsamaktadır. Sporcuların bu algılarının oluşması ülkemizde korfbol alt yapısının olmamasından kaynaklandığı söylenebilir. Korfbolun lokomotif olan Hollanda ve Belçika gibi ülkelerde oluşturulan alt yapı sistemi, ülkemizde kurulamamıştır. Bu durumda farklı spor branşlarına ait sporcuların korfbolu oynamasına ve öğrenme sürecinin daha uzun sürmesine neden olduğu söylenebilir. Araştırma grubunun çoğunluğunun (%78,6) farklı spor branşında lisanslı olması, öğrenme sürecine yönelik görüşleri destekler niteliktedir.

Süreç kategorisinden sonra en fazla ifade edilen kategori cinsiyet eşitliğidir. Sporcuların cinsiyet eşitliği algısının olması bu spor branşının kadın ve erkeğin bir arada oynaması ve oyun içinde eşit haklara sahip olmasından kaynaklandığı söylenebilir. Ulusal literatürde olmasa da uluslararası literatürde korfbolun cinsiyet eşitliğine yönelik çalışmalar da sıklıkla çalışıldığı belirlenmiştir (Crum, 1988; Gubby, 2018; Gubby ve Wellard, 2015; Summerfield ve White, 1989). Ayrıca korfbol sporunun, kız ve erkek çocukları eşit bir oyun alanına katma ve eşitlikçi bir oyun oluşturmaya teşvik etmek üzerine tasarlandığı (Summerfield ve White, 1989) düşünüldüğünde sporcuların algılarında cinsiyet eşitliğinin olması beklenen bir sonuçtur. Gubby ve Wellard (2015) da çalışmalarında kadın ve erkeğin bir arada oynamasından dolayı popüler geleneksel takım sporlarıyla karşılaştırıldığında korfbol oyunu sırasında cinsiyetler arasında eşitlik için daha fazla fırsat olduğunu ifade etmiştir. Hem genelde hem spor özelinde yaşanan toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin olduğuna yönelik bilimsel çalışmaların varlığı göz önüne alındığında (KASFAD, 2021; Koca, 2011; Koca, 2018) korfbol sporunun toplumlarda sağlanmaya çalışılan cinsiyet eşitliğine katkı sağlayabileceği söylenebilir.

Teknik özellikler genel kategorisinin en fazla ifade edilen kategorilerinden birisi de diğer spor branşlarına benzerliktir. Katılımcıların çoğunluğu korfbol branşını basketbola benzetmişlerdir. Katılımcıların günümüzde şut tekniği, bir sepetin içine sayı atma, ribaunt, hücum süresi, beraberlik halinde maçın uzaması gibi özellikler nedeniyle korfbolu basketbola benzettikleri söylenebilir. Çalışmadaki araştırma grubunun da %56,4’ünün basketbol oyuncularından

oluşması, katılımcıların korfbolu basketbola benzetmesine neden olduğu ifade edilebilir. Ayrıca bu iki branşın tarihsel de bir bağı bulunmaktadır. Her iki branşın ortaya çıktığı ülkelerde “sepet topu” olarak isimlendirilmesi (basketbol İngilizce, korfbol Felemenkçe) ve her iki sporun kız ve erkek çocukların sağlığını iyileştirmek, rekabetçilik ve bireysellik duygularını kontrol etmek amacıyla okul öğretmenleri tarafından kasıtlı ve ideolojik olarak geliştirilmesi ve teşvik edilmesi buna kanıt olarak gösterilebilir. Ayrıca bazı kurallar bakımından da tarihsel bir yakınlık söz konusudur. 1906 yılına kadar basketbolda sayıların filesiz sepete atılması, 1956’ya kadar oyuncunun elinden topun alınmasının yasak olması ve 1966’ya kadar sınırlı top sürme gibi kurallar korfbol ile basketbolun tarihsel de bir bağının olduğunu göstermektedir (Bottenburg ve Vermulen, 2011).

Diğer bir kategori ise iş birliğine yönelik kategoridir. İş birliği, korfbolun takım sporu olmasının yanı sıra branşın kurallarının getirmiş olduğu bir zorunluluktur. Korfbol sporunda topla koşmanın, yürümenin, sürmenin yasak olması paslaşmayı zorunlu kılmaktadır. Ayrıca top sepetin içinden geçse de geçersiz olmasını sağlayan savunma kuralının da olması takım içinde iş birliği yapmayı bir zorunluluk haline getirmektedir. Bu nedenle hem kadın hem de erkek oyuncular başarı elde etmek için uyum içerisinde olmalıdır. Sporcuların iş birliğine yönelik metaforlar üretmesi de korfbolun kendine has özellikleri sebebiyle beklenen bir sonuçtur. Sporcuların korfbola yönelik fayda genel kategorisi incelendiğinde eğlence, yaşam biçimi, sosyalleşme, psikolojik fayda gibi kazanımların ortaya çıktığı belirlenmiştir. Bu kazanımlar, sporun kazanımlarının korfbola yansması olarak ifade edilebilir.

Sonuç olarak; sporcuların ürettikleri metaforların tamamının olumlu olduğu, katılımcıların korfbola yönelik metaforik algılarında, kadın ve erkeğin oyunda eşitliğini temsil eden cinsiyet eşitliği, öğreniminin belirli bir zamanı kapsamasını temsil eden süreç kategorisi, diğer spor branşlarına benzerlik ve eğlence kategorileri ön plana çıkmıştır. Bu sonuçlar, ülkemizde hem sporcu sayısı hem de organizasyonel anlamda gelişmekte olan korfbol sporunun gelişimine katkı sağlaması açısından önemlidir. Metaforlar yoluyla yapılacak anlatımların bireyler üzerinden daha kalıcı etkiler yaratacağı düşünüldüğünde bu sonuçların, korfbol ile ilgili bilişsel seviyesi düşük olan bireylerin korfbol sporunu daha iyi tanımasına ve kavramasına katkı sağlayacağı söylenebilir. Ayrıca bu çalışmanın sonuçlarının, oldukça sınırlı olan ulusal literatüre katkı sağlanarak, bundan sonra yapılacak bilimsel çalışmalara rehber olması açısından önemli olduğu düşünülmektedir.

KAYNAKLAR

- Chamoli, R., & Alaspure, K. J. (2023). Study of body composition among volleyball and korfball players. *International Journal of Physiology, Nutrition and Physical Education*, 8(1), 137-139.
- Crum, B. (1988). A critical analysis of korfball as a "Non-Sexist Sport". *International Review for the Sociology of Sport*, 23(3), 233-241.
- Dervent, F., Güler, M. L., & Yoruç Çotuk, M. (2022). Improving students' korfball skills with in-depth content knowledge. *Journal of Physical Education, Recreation & Dance*, 93(9), 39-50.
- Erzeybek, M. S., Yüksel, O., Kaya, F., & Önen, M. E. (2022). Effect of combined training on anaerobic power and motor skills of korfball and basketball players. *International Journal of Life Science and Pharma Research*, 12(1), L11-L18.
- Eskiyecek, C. G., Bayazıt, B., & Abdikoğlu, D. (2020). 14-16 yaş grubu çocuklarda korfbol temel beceri eğitimi antrenman programının motor gelişime etkisi. *OPUS International Journal of Society Researches*, 15(23), 1976-1992.

Gelişmekte Olan Spor Branşları Federasyonu (2013). Korfbol oyun kuralları. Erişim Adresi:

[http://gosbf.gov.tr/PublicFederasyon/Edit/images/FEDERASYON/101/KORFBOL%20OYUN%20KURALLAR%20\(G%C3%BCncelleme%2016.05.2014\).pdf](http://gosbf.gov.tr/PublicFederasyon/Edit/images/FEDERASYON/101/KORFBOL%20OYUN%20KURALLAR%20(G%C3%BCncelleme%2016.05.2014).pdf)

Gelişmekte Olan Spor Branşları Federasyonu (2023). 2023 Türkiye Korfbol Ligi 04-08 Temmuz 2023 Kocaeli. Erişim Adresi: <http://gosbf.gov.tr/HaberDetaylari/1/261074/2023-turkiye-korfbol-ligi-04-08-temmuz-2023-kocaeli.aspx>

Godinho, M., Fragoso, I., & Vieira, F. (1996). Morphologic and anthropometric characteristics of high level Dutch korfbal players. *Perceptual and Motor Skills*, 82(1), 35-42.

Grasso, J., Mallon, B., & Heijmans, J. (2015). *Historical dictionary of the Olympic movement*. Rowman & Littlefield.

Gubby, L. (2018). Can korfbal facilitate mixed-PE in the UK? The perspectives of junior korfbal players. *Sport, Education and Society*, 24(9), 994-1005.

Gubby, L., & Wellard, I. (2015). Sporting equality and gender neutrality in korfbal. *Sport in Society*, 19(8-9), 1171-1185.

Güler, L. (1998). Türkiye'de yeni bir spor dalı: "Korfbol". *Beden Eğitimi ve Spor Araştırmaları Dergisi*, 8(20), 43-47.

Güneş, A., & Fırat, M. (2016). Açık ve uzaktan öğrenmede metafor analizi araştırmaları. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 2(3), 115-129.

International Korfbal Federation. Erişim Adresi: <https://korfbal.sport/this-is-korfbal-v2/>

Koca, C. (2011). Spor kurumlarının yönetim kademelerinde kadınların temsili. *Spor Bilimleri Dergisi*, 22(1), 1-12.

Korfbol_Turkiye (2022). 68 school teams from 41 different cities competing for the finals. Erişim Adresi: <https://www.instagram.com/p/CckVD3jKggE/>

KASFAD (2021). Türkiye'de Sporda Toplumsal Cinsiyet Eşitliği İzleme Raporu. Erişim Adresi: <https://www.kasfad.org/turkiyede-sporda-toplumsal-cinsiyet-esitligi-izleme-raporu-2021/>

Merriam, S. B. (2015). *Nitel araştırma: Desen ve uygulama için bir rehber* (Çev. S. Turan). Ankara: Nobel Yayınevi.

Moolenijzer, N. J. (1971). Korfbal an international game of Dutch origin. *Journal of Health, Physical Education, Recreation*, 42(2), 22-25.

Odabaş, İ., Güler, L., & Günay, A. (2022). Evaluation of body mass index and body compositions of elite and non-elite korfbal athletes by gender: descriptive-comparative study. *Türkiye Klinikleri Journal of Sports Sciences*, 14(1), 61-68.

Öztürk, P., & Koca, C. (2018). Uluslararası politika belgeleri kapsamında spor ve toplumsal cinsiyet politikaları. *Spor Bilimleri Dergisi*, 29(3), 114-130.

Rathod, L. B. L. (2018). Comparative study of agility among korfbal and netball players in Hyderabad India. In *2nd Yogyakarta International Seminar on Health, Physical Education, and Sport Science (YISHPESS 2018) and 1st Conference on Interdisciplinary Approach in Sports bildiri kitabı içinde (CoIS 2018)* (ss. 636-637). Amsterdam: Atlantis Press.

Rodrigo, D. (2014). Korfbal escolar. In *IX Congreso Argentino y IV Latinoamericano de Educación Física y Ciencias*.

Sonal, G. (2021). *A'dan z'ye korfbol*. Ankara: Akademisyen Kitabevi.

Summerfield, K., & White, A. (1989). Korfball: A model of egalitarianism? *Sociology of Sport Journal*, 6(2), 144-151.

Türkiye Üniversiteler Spor Federasyonu (TÜSF) (2022). ÜNİLİG Korfbol 1. lig müsabakaları sona erdi. Erişim Adresi: <https://www.universitetersporligi.com/post/%C3%BCni-li-g-korfbol-1-li-g-m%C3%BCsabakalari-sona-erdi>

Turkiyekorfball (2022). Turkish Korfball League 2022 is starting tomorrow. 8 teams will compete. Erişim Adresi: <https://www.instagram.com/p/CfFIAMoK-wT/>

Togo, O. T. (2019). Türkiye'deki korbol sporcularının spora başlamalarına etki eden unsurlar ve spordan gelecek beklentileri. *Spor Eğitim Dergisi*, 3(2), 113-120.

Van Bottenburg, M., & Vermeulen, J. (2011). Local korfball versus global basketball: a study of the relationship between sports' rule-making and dissemination 1. *Ethnologie française*, 633-643.

Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2016). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (11. baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Yoncalık, O., Özbek, S., Ergin, M., & Avan, M. (2018). Preferences and awareness towards sports branches of turkish high school students. *Journal of Physical Education & Sports Science/Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 12(3), 201-212.